

USA mají obrovské zásoby lithia, ale narůstají obavy z těžby

[dw.com/en/us-has-huge-lithium-reserves-but-concerns-mount-over-mining/a-64103024](https://www.dw.com/en/us-has-huge-lithium-reserves-but-concerns-mount-over-mining/a-64103024)

Teddy Ostrow

Existuje důvod, proč lithium dostalo přezdívku „bílé zlato“. Zatímco bílé zbarvený minerál je geologicky hojný, jeho produkce je omezená. Země a společnosti, které kontrolují výrobu lithia, které je kritickou součástí baterií elektrických vozidel (EV), budou sklízet bohatství dekarbonizované budoucnosti.

Očekává se, že celosvětová i domácí poptávka po lithiu poroste s tím, jak budou elektrická vozidla postupně nahrazovat vozidla s motory na fosilní paliva. Naštěstí pro americké těžařské společnosti je země země plná bílého kovu.

Přesto jsou USA domovem pouze jednoho aktivního lithiového dolu ve státě Nevada, který vyrábí pouze 1 % celosvětové produkce lithia. Prostřednictvím legislativy a výkonné pravomoci se americký prezident Joe Biden dvoří domácí výrobě lithia, aby posunul závislost země od cizích zemí, zejména Číny.

I když EV a těžařské společnosti Bidenovo úsilí přivítaly, ne všichni jsou nadšeni. Těžba lithia může být ekologicky a kulturně destruktivní proces a zdá se, že v USA sílí odpor postižených místních komunit vůči jakémukoli typu těžby.

"Přechod zelené energie není zelený," řekl DW Gary McKinney, kmenový člen Shoshone-Paiute, který se organizoval proti výstavbě lithiového dolu v Thacker Pass v Nevadě. "Není to zelené, když to vezme všechn ten život."

Geologicky hojný

Lithium je často nesprávně označováno jako „nedostatečné“. Kov je skutečně geologicky hojný po celé planetě, ale jeho produkce je soustředěna pouze v několika zemích.

Celosvětovou produkci lithia vede Austrálie, Chile, Čína a Argentina, které společně produkují více než 95 % minerálu. Nicméně, USA jsou domovem toho, co se považuje za největší světová ložiska lithia po těch v takzvané oblasti Lithium Triangle v Jižní Americe. Státy Nevada, Severní Karolína a Kalifornie společně hostí odhadem 4 % světových zásob lithia.

„Spojené státy bývaly předním producentem lithia, ale tento status ztratily právě v době, kdy lithium začalo být důležitější, nejprve s osobní elektronikou,“ říká Thea Riofrancos, docentka politologie na Providence College, jejíž výzkum se zaměřuje na těžbu zdrojů a obnovitelné energie, řekl DW.

Výroba lithia se od 70. let 20. století přesunula do zámoří a nyní v zemi zbývá pouze jeden aktivní důl, v Clayton Valley poblíž Silver Peak v Nevadě. Areál provozuje těžařský gigant Albemarle, který také provozuje důl v chilském Salar de Atacama a je velkým podílníkem v největším světovém lithiovém dole na hard-rock v Austrálii.

■ Lithium – klíčová surovina

04:08

Onshoring a 'friendshoring'

Nabídka lithia již nepokrývá poptávku. Trhy se obávaly, že letos po více než deseti letech poklesů cena lithium-iontových baterií vzroste.

Jak se závody ve výrobě elektromobilů vyhrotí, očekává se, že poptávka po lithiu bude raketově stoupat. Benchmark Mineral Intelligence odhaduje, že roční poptávka po bílém kovu dosáhne do roku 2030 2,4 milionu tun. To je čtyřikrát více než letošní prognózy produkce.

Vzhledem k tomu, že národ očekává, že polovina všech prodaných automobilů bude do roku 2030 elektrická, americká vláda se snaží omezit závislost země na lithiových bateriích a součástech vyrobených v Číně.

Administrativa bývalého amerického prezidenta Donalda Trumpa podnikla koordinovaný tlak na deregulaci těžebního průmyslu ve snaze urychlit domácí projekty. V dubnu, ve snaze podpořit domácí průmysl EV, se Biden odvolal na zákon o obranné výrobě z dob studené války, aby umožnil federální vládě podporovat výrobu kritických minerálů a kovů, jako je lithium, kobalt a nikl.

Nedávno schválený zákon o snižování inflace (IRA) zdvojnásobil pobídky pro EV a těžební průmysl, aby snížily dovoz a vytvořily domácí průmysl EV. Legislativa zahrnuje 370 miliard dolarů (351,6 miliard eur) v daňových úlevách pro iniciativy v oblasti obnovitelné energie, jako je domácí výroba baterií a elektromobilů.

Stalo se tak poté, co ministerstvo energetiky začátkem tohoto roku přislíbilo 3 miliardy dolarů na podporu domácího dodavatelského řetězce EV po schválení zákona o infrastruktuře mezi oběma stranami.

"Můžeme s jistotou říci, že v příštích 5–10 letech bude více těžby, než v současnosti existuje," řekl Riofrancos. "Bude to stačit k uspokojení poptávky? Ne. USA nebudou ve výrobě lithia soběstačné a Bidenova administrativa a jazyk IRA to dokonce připouštějí."

IRA například poskytuje pobídky pro „friendshoring“. To znamená, že výrobci mohou také obdržet daňové úlevy, pokud 40 % kritických minerálů v jejich bateriích EV pochází z „jakékoli země, se kterou mají Spojené státy v platnosti dohodu o volném obchodu“, což by zahrnovalo Mexiko a Kanadu.

Stavba je v současnosti zastavena v lithiovém dole Thacker Pass v Nevadě díky organizovanému odporu domorodých, ekologických a rančerských skupin. Obrázek: Aliance progresivního vedení NV

Rostoucí odpor proti těžbě lithia

Před i po letošní litanii legislativních pobídek byly oznámeny desítky projektů těžby lithia v různých fázích povolování a financování.

Proti mnoha z těchto projektů však sílí odpor místních komunit. V USA, podobně jako v zahraničí, místní komunity odmítají, že je těžba společnosti nezahrnují do svého rozhodování, a obávají se sociálních a ekologických dopadů těžby.

Intenzivní boj probíhá například v Thacker Pass v Nevadě, kde domorodí obyvatelé North Paiute a Western Shoshone protestují proti dolu navrženému Lithium America. McKinney, klíčový vůdce People of Red Mountain (PRM), jedné domorodé skupiny, která se staví proti minám, vysvětlil, že projekt by roztrhal země jejich předků, včetně místa masakru lidí z Paiute v USA v roce 1865.

McKinney poznamenal, že doly by také poškodily život samotný, vzaly by rančérům prostředky na živobytí, zničily biologickou rozmanitost a potenciálně by kontaminovaly vodu a vzduch okolních komunit. "Množství rakoviny, nemoci, vrozené vady jsou to, co nás znepokojuje," dodal.

Stavba je v současnosti v Thacker Pass zastavena díky organizovanému odporu PRM a dalších domorodých, ekologických a rančerských skupin, protože federální soud prověřuje jejich obavy, a také kvůli tomu, že společnost nevyžádala předchozí konzultaci a souhlas Shoshone- Paiute národy.

■ Existují alternativy k lithiovým bateriím?

06:15

Přehodnocení poptávky po lithiu

Riofrancos řekl, že bychom měli očekávat další boje o miny, jako byl ten v Thacker Pass, vedený zejména skupinami domorodců. Ve skutečnosti se 79 % zásob lithia nachází do 35 mil (56 kilometrů) od kmenových území v USA.

Doly jsou často nabízeny místním komunitám jako tvůrci pracovních míst, ale Riofrancos vysvětlil, že doly jsou často kapitálově náročnější než pracovní náročné, což znamená, že nevytvářejí mnoho pracovních míst pro místní ekonomiky, které jsou v první řadě často nerozvinuté.

Zatímco Riofrancos zdůrazňuje, že je důležité řešit problémy dodavatelského řetězce s lithiem, tvrdí také, že holistická řešení dopadů těžby by zahrnovala snížení poptávky.

Přechod na obnovitelné zdroje energie je zásadní pro zmírnění klimatické krize, ale Riofrancos se ptá: "Existuje jiný způsob dekarbonizace dopravy, který je naléhavý, který zahrnuje celkově méně lithia?"

"Je logické pokračovat v dopravě, která je méně zcela ovládána jednotlivými vozidly," vysvětlila, "a více hromadnou dopravou, chůzí, jízdou na kole a možná i dalšími politickými změnami. To je jeden způsob, jak o tom přemýšlet."

Editoval: Ashutosh Pandey